Ekonomik Büyüme

2019 - 4.Çeyrek

Yıllık Değişim
%
6,0

Çeyreklik Değişim
%
1,9

Büyüklük
Milyar Dolar
754

alBaraka BANKNOT

Veriler % ve milyar dolar olarak belirtilmiştir.

Ekonomik Büyüme

2019 - 4.Çeyrek

Şekil.1 GSYH Büyümesi

% Değişim

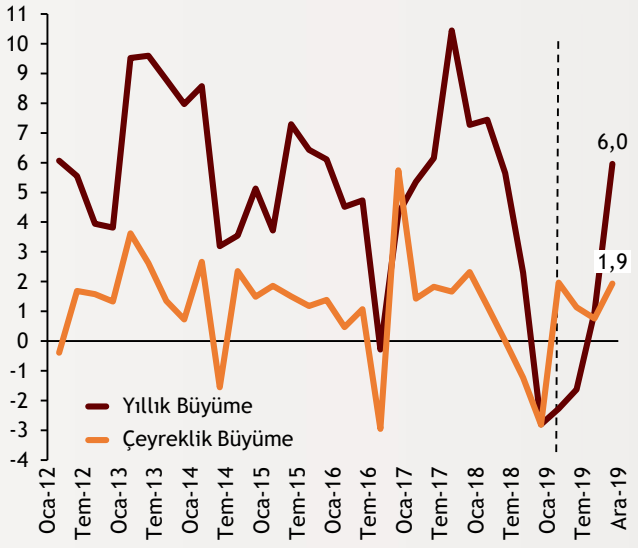

Türkiye ekonomisi oldukça çalkantılı geçen bir dönemin ardından 2019 yılını pozitif büyümeyle kapatmayı başardı. Yılın son çeyreğinde ekonomi çeyreklik olarak %1,9 oranında büyürken; bu rakam bu çeyrekteki yıllık büyümeyi %5 olan piyasa beklentilerin üstünde %6'ya taşıdı. Bu sonuçlar ile sene başında bir çok kurum tarafından yılı negatif büyüme ile kapatması beklenen Türkiye; 2019'da YEP beklentisi olan %0,5'in üstünde %0,9 büyüdü.

Şekil.2 Büyümenin Katkıları

Harcama Yöntemine Göre - Yıllık Büyümeye Katkı

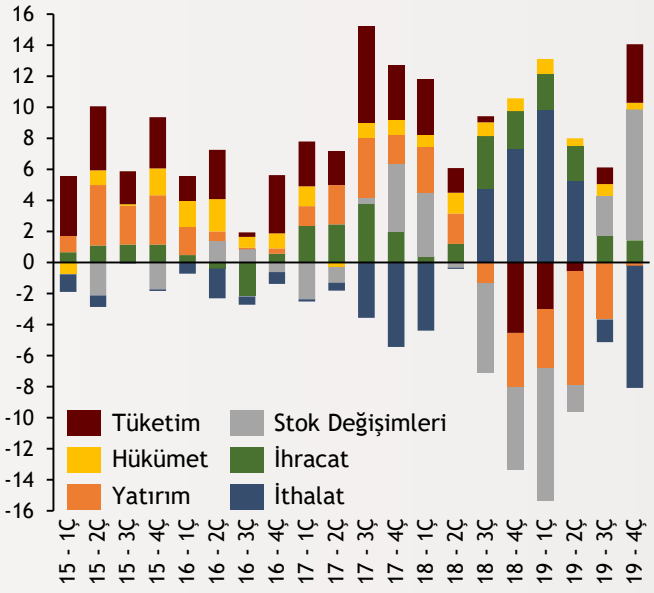

Büyümenin kompozisyonuna baktığımızda son çeyrekteki yıllık büyümede Türkiye yeniden kendi klasik normlarına dönmüş görünüyor. Özellikle ekonomideki durgunluğun da sebebi olan daralan iç tüketim yeniden büyümeye güçlü katkı vermeye başladı. Diğer taraftan ithalattaki güçlü artış da net dış talebin katkısını bu dönemde negatife döndürdü.

Şekil.3 Sektörel Büyüme

Üretim Yöntemiyle - Yıllık % Değişim

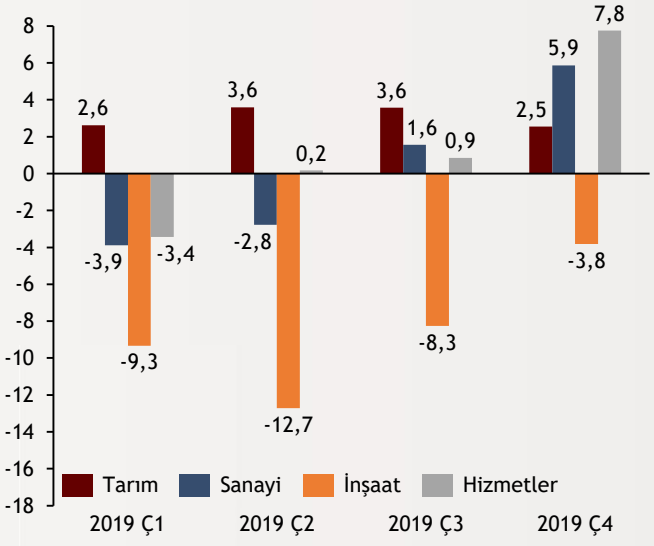

Sektörel olarak büyümenin kırılımları incelendiğinde en büyük katkı sanayi ve hizmetler sektörlerinden geldi. Temel ihtiyaçları karşıladığı için tarım sektörünün büyümesi dalgalanma dönemlerinden çok etkilenemezken; 2018'in 3.çeyreğinde başlayan durgunluktan en çok darbe alan sektör inşaat olmaya devam ediyor.

Kaynak: TÜİK, Bloomberg

Şekil.4 Yatırım Büyümesi

Yıllık % Değişim - Zincirlenmiş Hacim Endeksi

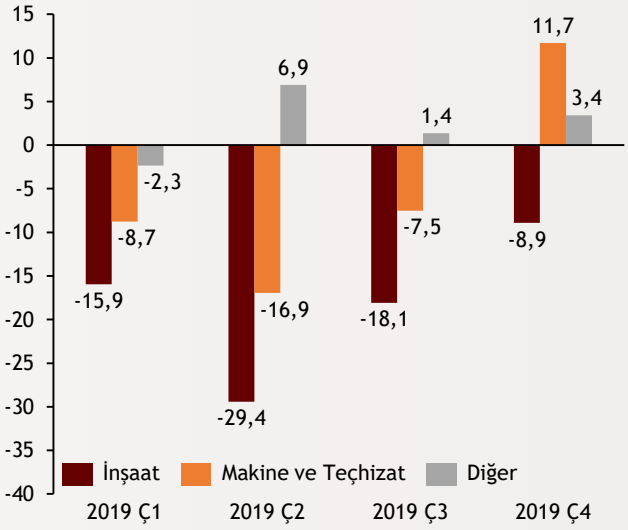

Durgunluk döneminde yatırım harcamaları da ciddi oranda etkilendi. Her ne kadar 2019'un ikinci yarısında yönünü yukarıya çevirse de yatırım harcamaları 2019'un tamamında daraldı ve yılı -%3,6 küçülme ile kapattı. Ancak bu noktada ekonomik aktivitedeki hareketlenme ile birlikte ertelenen alımlar gün yüzüne çıkarken, baz etkisinin de katkısıyla makine ve teçhizat alımları son çeyrekte %11,7 büyüyerek önümüzdeki dönem için pozitif mesaj verdi.

Şekil.5 Özel Tüketim Büyümesi

Yıllık % Değişim - Zincirlenmiş Hacim Endeksi

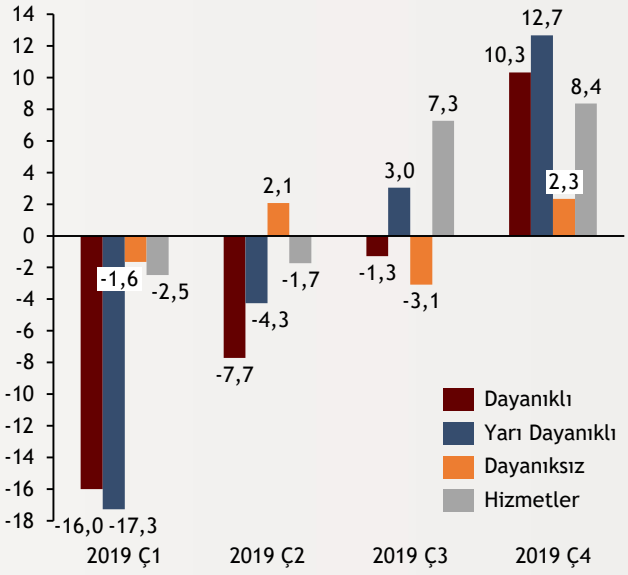

Türkiye ekonomisinin temel itici gücü olan iç tüketim kredi kanallarının açılmasıyla yeniden hareketlenmeye başladı. Özellikle dayanıklı ve yarı dayanıklı tüketim harcamaları son çeyrekte büyümenin temel dinamiklerinden oldu. Bu dönemde hanehalkının tüketimi %6,8 oranında büyürken GSYH büyümesine de 3,9 puanlık katkı yaptı.

Şekil.6 Hükümet Harcamaları

Yıllık % Değişim - Zincirlenmiş Hacim Endeksi

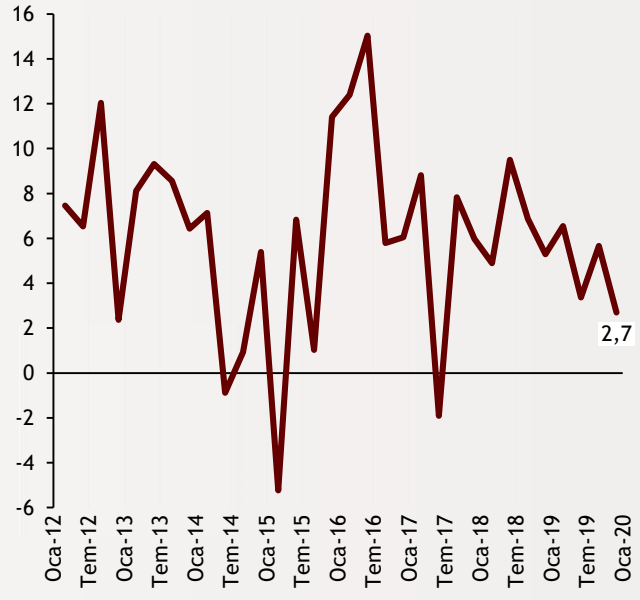

Durgunluk dönemlerinde devreye giren hükümet harcamaları kur şokundan sonra da kendisini göstermişti. Son dönemde ise iç piyasanın hareketlenmesiyle kamu harcamaları da kademeli olarak azalmaya başladı. Bu ivme kaybına rağmen 2019'un genelinde kamu harcamaları 0,9 puanlık GSYH büyümesine 0,6 puan katkı yaptı.

Kaynak: TÜİK, Bloomberg

Ekonomik Büyüme

2019 - 4.Çeyrek

GSYH İstatistikleri - Harcama Yöntemine Göre

Yıllık % Değişim	Eyl.18	Ara.18	Mar.19	Haz.19	Eyl.19	Ara.19
Tüketim	0,71	-7,64	-5,34	-1,22	1,73	6,67
T - Dayanıklı Mallar	-24,13	-31,77	-16,00	-7,72	-1,28	10,33
T - Yarı Dayanıklı Mallar	-2,83	-14,34	-17,27	-4,26	3,04	12,68
T - Dayanıksız Mallar	7,98	-2,17	-1,65	2,07	-3,08	2,34
T - Hizmetler	1,04	-3,96	-2,48	-1,73	7,27	8,36
Hükümet	6,87	5,30	6,55	3,37	5,66	2,70
Yatırım	-4,37	-11,63	-12,45	-22,85	-12,82	-0,57
Y - İnşaat	-3,10	-6,38	-15,94	-29,41	-18,07	-8,92
Y - Makine ve Teçhizat	-8,55	-22,87	-8,74	-16,94	-7,50	11,73
Y - Diğer Aktifler	4,95	4,91	-2,35	6,91	1,37	3,44
İhracat	14,29	10,74	8,74	8,26	5,07	4,37
İthalat	-16,35	-24,33	-29,30	-16,97	7,91	29,27
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla - GSYH	**2,30**	**-2,81**	**-2,28**	**-1,63**	**0,96**	**5,96**

GSYH İstatistikleri - Üretim Yöntemine Göre

Yıllık % Değişim	Eyl.18	Ara.18	Mar.19	Haz.19	Eyl.19	Ara.19
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık	8,12	-0,90	2,41	0,33	2,63	3,59
Sanayi	7,70	4,52	1,09	-6,69	-3,88	-2,78
İmalat Sanayi	8,09	4,43	1,24	-7,75	-4,18	-3,45
İnşaat	6,80	1,48	-6,28	-7,84	-9,33	-12,72
Hizmetler	10,46	9,01	4,61	-1,02	-3,44	0,16
H - Bilgi ve İletişim	6,24	6,86	4,23	3,50	0,19	0,90
H - Finans ve Sigorta	2,86	9,56	7,31	-19,44	2,90	4,56
H - Gayrimenkul Faaliyetleri	3,78	0,77	2,31	4,76	1,58	2,67
H - Meslek, İdari ve Destek Hizmetleri	12,42	-1,69	-7,35	-10,83	-11,83	-3,28
H - Kamu Yönet., Eğitim, Sağlık, Sosyal Hizmet	5,43	14,33	13,78	8,32	8,83	2,23
H - Diğer Hizmet	10,47	5,41	7,05	-1,42	-2,36	-3,33
Sektörel Toplam	7,62	5,83	2,59	-2,21	-1,76	-1,29
Vergi - Sübvansiyon	5,93	4,21	-0,05	-7,22	-6,91	-4,23

Tahmin ve Beklentiler

Kredi maliyetlerinin düşmesiyle kredi kanallarının açılması piyasaların yeniden işlevsellik kazanmasını sağladı. Bu görünümle birlikte öncü göstergeler 2020 yılının ilk çeyreğinde de Türkiye'nin %5 seviyesinin üzerinde bir büyüme yakalayabileceğine işaret ediyor. Ancak bu noktada küresel bir tehdit oluşturmaya başlayan koronavirüs salgını yılın geri kalanında büyüme üzerinde bir baskı oluşturabilir.

Kaynak: TÜİK, Bloomberg

Teşekkürler..

ekonomikarastirmalar@albarakaturk.com.tr

Ömer Emeç
Baş Ekonomist
oemec@albarakaturk.com.tr

Mustafa Urlu
murlu@albarakaturk.com.tr

Mustafa Berk Erdal
mustafa.erdal@albarakaturk.com.tr

Lütfullah Bingöl
lbingol@albarakaturk.com.tr

Yavuz Selim İşleyen
yisleyen@albarakaturk.com.tr

Rahime Aybike Çalışkan
rcaliskan@albarakaturk.com.tr

Rumeysa Kurtulmuş
rkurtulmus@albarakaturk.com.tr

Ömer Aydemir
oaydemir@albarakaturk.com.tr

Burada belirtilen bilgiler güvenilirliğine ve doğruluğuna inanılan kaynaklardan, okuyucuyu bilgilendirmek amacıyla derlenmiştir. Resmi kaynaklardan alınan bilgilere dayalı yapılan yorumlar ve tahminler, o tarihteki kanımızı yansıtmaktaysa da bu bilgiler, hiçbir şekilde yatırım danışmanlığı faaliyeti olarak değerlendirilemeyecektir. Söz konusu kaynaklardaki hata ve eksikliklerden ve bu bilgilerin kullanılmasından doğabilecek zararlardan dolayı, Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş. hiçbir sorumluluk kabul etmez. İşbu rapor içerisindeki bilgilere ait telif hakkı Bankamıza ait olup, üçüncü kişilerce izinsiz kullanılamaz, çoğaltılamaz veya kopyalanamaz.

alBaraka BANKNOT